

BEZINNING IN DE BINNENSTAD

KLOOSTER MARIËNHAGE

AUGUSTIJNSE SPIRITUALITEIT

ZORG GOED VOOR JE ZIEL

2016-2017

Jaarprogramma Bezinning en Spiritualiteit

Aanbod bezinning en spiritualiteit

In de binnenstad is een uitgebreid programma voor hen die zich willen verdiepen in christelijke spiritualiteit. De activiteiten, behalve de wandelingen, vinden plaats in de Groene Zaal en huiskapel van klooster Mariënhage.

1. Lezingencyclus:

- a. Herman Teerhöfer: "Marc Chagall, levenskunstenaar en mysticus"
- b. Arie v.d. Zon: "Kuitert: De Kerk als constructiefout"
- c. Kitty Bouwman: "Het goddelijk vrouwelijke in Augustinus' werken"
- d. Joost Koopmans: "Niet kerks en toch gelovig"
- e. Henk Haenen: "Ubuntu, filosofie van de verzoening"
- f. Inigo Bocken: "Mystiek als kritiek bij Hildegard van Bingen"
- g. Herman Westerink: "Ignatius van Loyola en het eigen innerlijk"

2. Mystieke tekst lezen met Leon Teubner.

3. Cursussen:

- a. Martha en Maria: Lucas 10: 38-42
- b. Over de Regel van Augustinus
- c. Leerhuis over de contra-reformatie
- d. Cursus Islam
- e. Spiritueel Autobiografisch Schrijven
- f. In gesprek met Augustinus
- g. Cursus Humanisme

4. Meditatie

5. Filmclub

Ontmoetingsgroepen:

6. Vrouw en geloof

6a. Meditatiegroep

7. Familia Augustiniana Nederland

8. Franciscaanse spiritualiteit

9. Leesgroep Speling / Luistergroep Psalmen.

10. Op pelgrimspad.

11. Jongerengroep.

Plaats

De Groene Zaal en ook de huiskapel van klooster Mariënhage, waar de meditatiebijeenkomsten plaatsvinden, zijn bereikbaar via ijzeren poort, voetpad en stenen trapje **links van de Augustijnenkerk**, Tramstraat 37, 5611 CR Eindhoven. Bel, rechts van de eerste tuindeur.

De **Groene zaal** ligt aan de gang links.

Voor de **huiskapel** loopt u die gang door en gaat u nog een etage hoger.

Parkeren

Uitsluitend parkeerterrein Tramstraat of naburige parkeergarages. Station en bushaltes zijn op loopafstand.

Tijdig opgeven is wenselijk! Sommige activiteiten vereisen een minimum aantal deelnemers.

Bij onverhoopt niet doorgaan wordt u gewaarschuwd en wordt in voorkomende gevallen de al gedane betaling teruggestort. Indien de kosten een belemmering zijn voor de deelname, neemt u dan contact op met de contactpersoon van de activiteit of iemand van de werkgroep.

1. Lezingencyclus

Maandelijks, op woensdagmiddag of avond.

Voor al de lezingen van deze cyclus geldt:

Plaats: Groene Zaal, klooster Mariënhage.

Kosten: € 7 per lezing of € 42 voor de hele cyclus.

Rekeningnummer: NL85 TRIO 0197655408 t.n.v. J. de Klerk, o.v.v. naam deelnemer en cursus.

5 oktober: middag 14.00-16.00 uur:

Herman Teerhöfer:

“Marc Chagall, levenskunstenaar en mysticus”

Herman Teerhöfer zal door middel van een beamerpresentatie ons meenemen in de mystieke belevingswereld en het levensverhaal van Marc Chagall aan de hand van verschillende soorten van kunstuitingen. Van de bijzonder kleurrijke glas in loodramen in de Stephanskerk in Mainz, aan de hand van 25 dia's/afbeeldingen tot aan verschillende schilderijen.

De glas in loodramen te Mainz is het laatste werk van Marc Chagall en staat symbool voor de vrede tussen Frankrijk en Duitsland, de verzoening van mensen onderling en de dialoog tussen Jodendom en Christendom.

De prachtige ramen gaan over Bijbelse verhalen die uitdrukking geven aan het verbond van God met zijn mensen en aan de relaties van mensen onderling. Vrede, liefde en verdraagzaamheid zijn belangrijke begrippen hierbij, die in de spiritualiteit van Marc Chagall centraal staan. Het is ook een persoonlijk verhaal omdat Herman Teerhöfer bevriend is met de priester die ervoor gezorgd heeft dat Marc Chagall in Mainz deze prachtige ramen heeft vervaardigd.

En aan de hand van een 18 tal schilderijen van Marc Chagall uit zijn lange loopbaan en zijn lange leven komen verschillende episodes en schilderstijlen aan de orde. Van kubisme, expressionisme en surrealisme. De lezing wordt besloten met vijf schilderijen over het Hooglied en enkele andere schilderijen uit het museum van de Bijbelse boodschap van Marc Chagall in Nice .

Herman Teerhöfer heeft pastoraaltheologie gestudeerd aan de Universiteit van Tilburg en is als geestelijk verzorger en theoloog werkzaam in drie verpleegtehuizen in Tilburg. Zowel professioneel als privé is hij zeer begaan met de vraag hoe mensen zin geven en waar mensen kracht uit putten, met name onder moeilijke omstandigheden.

2 november: middag 14.00-16.00 uur:

Ari v.d. Zon:

“Kuitert: de Kerk als constructiefout”

De bekende theoloog van protestantse huize Harry Kuitert heeft vele boeken en publicaties op zijn naam staan. Op zijn oude dag lijkt hij steeds verder van God en Kerk afgedwaald te zijn getuige zijn laatste boeken: “Hetzelfde anders zien, het christelijk geloof als verbeelding”; “Alles behalve kennis” en “Dood is dood en alle kennis van boven komt van beneden”, zijn typische Kuitert uitspraken. Zijn laatste boek dat hij op bijna 90-jarige leeftijd publiceerde (2014) heet : “De kerk als constructiefout”. Heeft Kuitert definitief afgerekend met het christelijk geloof en kerk of heeft hij werkelijk nog iets te zeggen? Hebben we hier te maken met een gefrustreerde oude man die vecht tegen spoken uit het verleden of maakt hij zich werkelijk zorgen over de toekomst van kerk en geloof?

Ari v.d. Zon heeft theologie en filosofie gestudeerd. Hij was in zijn werkzame leven leraar levensbeschouwing en rector op het Carolus Borromeus College in Helmond.

7 december: middag 14.00-16.00 uur:

Kitty Bouwman:

“Vrouwe Wijsheid”

-het goddelijk vrouwelijke in de werken van Augustinus-

In de geschiedenis van het christendom is het vrouwelijke aspect van God vereenzelvigd met Maria. In de Bijbelse literatuur vinden we een betere kandidaat: Vrouwe Wijsheid. De personificatie van Wijsheid tot een hemelse moeder heeft oude papieren, die teruggaan op de

oudtestamentische wijsheidsliteratuur. Ook de kerkvader Augustinus was ermee vertrouwd. Hij zag Wijsheid als een vrouwelijke, voedende gestalte en als een aspect van God. In zijn werken treedt zij op de voorgrond en is Jezus haar gezant. Hij vertegenwoordigt haar genadige goedheid.

Kitty Bouwman promoveerde onlangs op een proefschrift over Vrouwe Wijsheid: Mater Sapientia. Ze is werkzaam als geestelijk begeleider en docente spiritualiteitsstudies

4 januari: middag 14.00-16.00 uur:

Joost Koopmans:

“Niet-Kerks en toch gelovig”

Mensen die niet (meer) in de kerk komen, worden door kerkelijken vaak beschouwd als er niet bijhorend: niet bij de kerk, niet bij het geloof. Men heeft moeite met degenen die bij scharniermomenten van het leven (geboorte, huwelijk, dood) toch om een viering vragen. In deze lezing wil ik de onkerkelijkheid plaatsen in de sociaal-culturele veranderingen van de jaren zestig van de vorige eeuw. Daarmee hoop ik een andere manier van geloven en kerk-zijn inzichtelijk te maken.

Joost Koopmans, augustijn en rector van de Augustijnenkerk Eindhoven.

1 februari: middag 14.00-16.00 uur:

Henk Haenen:

“Ubuntu- Afrikaanse filosofie van verzoening”

Ubuntu is een Afrikaans levensbesef dat van oudsher veel gemeenschappen en culturen ten zuiden van de Sahara heeft gestimuleerd tot een leefstijl die harmonie en solidariteit hoog houdt.

Uitgangspunten van dit besef inspireren nog steeds wegen te vinden voor meer evenwicht in de menselijke psyche en in de samenleving.

Ubuntu is door de Zuid-Afrikaanse wijsgeer Mogobe Ramose tot een filosofie uitgewerkt. Aan de hand van deze gids maakt Henk Haenen de verzoende impact van deze filosofie inzichtelijk. De verzoeningsgezindheid van de Zuid-Afrikaanse politieke leider Nelson Mandela is daarbij een voorbeeld.

Henk Haenen (1948) was ruim veertig jaar in het onderwijs werkzaam en geeft gastcolleges aan instellingen als Filosofie Oost-West en School voor comparatieve filosofie Antwerpen. Hij heeft aan de Vrije Universiteit te Amsterdam geschiedenis en filosofie gestudeerd en promoveerde in 2006 op Afrikaans denken: ontmoeting, dialoog en frictie. Een filosofisch onderzoek.

Begin 2016 verscheen Ubuntu en Nelson Mandela. Afrikaanse filosofie van verzoening, bij DAMON, Budel.

1 maart: avond 19.30-21.30:

Inigo Bocken:

“Mystiek als kritiek bij Hildegard van Bingen”

De visioenen van Hildegard zijn op het eerste gezicht in onze ogen wereldvreemd en ontoegankelijk. Toch is er een lectuur mogelijk van deze visioenen die de mystiek juist als een zeer praktische en zelfs kritische praktijk laten zien. Dit vraagt om een wat meer algemene benadering van het fenomeen mystiek.

Inigo Bocken (1968) is wetenschappelijk directeur van het Titus Brandsma Instituut en universitair docent aan de faculteit Religiewetenschappen van de Radboud Universiteit Nijmegen.

5 april: avond 19.30-21.30:

Herman Westerink:

“Ignatius van Loyola en de ontdekking van het eigen innerlijk”

Ignatius van Loyola (1491-1556) leefde op de grens tussen middeleeuwen en moderne tijd. Zijn Geestelijke Oefeningen kunnen dan ook geplaatst worden in een bredere context waarin verschillende personen en richtingen nieuwe modellen gaan ontwikkelen voor het geloofsleven - nieuwe modellen die nodig zijn omdat het oude middeleeuwse wereldbeeld niet meer functioneert. In Ignatius Geestelijke Oefeningen staat de wil, de keuze en het gewetensonderzoek centraal. Daarmee levert Ignatius op eigen wijze een bijdrage aan de ontdekking en vorming van het innerlijk, van de moderne mens.

Dr. Herman Westerink (1968) is docent godsdienstfilosofie aan het Center for Contemporary European Philosophy en wetenschappelijk medewerker aan het Titus Brandsma Instituut, Radboud Universiteit Nijmegen. Tevens is hij bijzonder gasthoogleraar aan de KU Leuven. Hij publiceert op het gebied van psychoanalyse, spiritualiteit en mystiek, en godsdienstfilosofie.

2. Mystieke Tekstlezen

Leon Teubner: Hadewijch

Met Leon Teubner (*medewerker van het Titus Brandsma Instituut*) lezen we teksten van Hadewijch.

In haar brieven, visioenen en gedichten vallen ervaringen van liefde en ervaringen van God vaak samen. Geraakt door een overweldigende kracht van wat zij *minne* noemt, en ook van de afwezigheid daarvan als een concreet menselijke ervaring, confronteert zij ons met een liefde die niet alleen in ons is, maar ons ook boven onszelf uit voert, en die ook weerstand biedt. Als geen ander leert zij ons de onverwachte rijkdom te zien van onze ervaring, om te gaan met wat ons niet uitkomt - en te onderscheiden wat op onszelf gericht is en wat op de ander. Het gaat om een verkenning van de liefdesbeleving, die voor Hadewijch de godservaring is.

Data: 12 okt, 9 nov, 14 dec, 8 febr, 8 mrt en 12 april 2017.

Plaats: Groene Zaal, klooster Mariënhage, zie pagina 3.

Tijd: 19.30 - 21.15 uur.

Leiding: Leon Teubner.

Kosten: € 7 per keer of € 35 voor de hele cyclus over te maken op rekeningnummer: NL85 TRIO 0197655408 t.n.v. J.de Klerk, o.v.v. naam deelnemer en cursus.

3 CURSUSSEN:

3a. Martha en Maria: Lucas 10, 38-42

De actieve en contemplatieve dimensie van ons bestaan.

Zes dinsdagmiddagen

Introductie cursus Mystiek.

Mystiek is de eenwording met de werkelijkheid. Aan de hand van een artikel van mgr. Zwijsen: "De spiritualiteit van de eenvoud", proberen we daar zicht op te krijgen. Er is geen moreel verschil tussen Martha en Maria d.w.z. de een is niet beter dan de ander. Er is wel een verschil tussen de contemplatieve levensvorm en de contemplatieve houding.

Aan de hand van het klassieke werk (13de eeuw): "De Wolk van niet-weten" gaan we in op het beeldverhaal van Martha en Maria. Zowel de actieve als wel de contemplatieve dimensie hebben twee delen. Wat is nu het beste deel, dat is de hamvraag in het verhaal. De Wolk van Niet-Weten laat zien dat het om drie delen gaat: goed, beter, best. Het beste deel is in beide levensvormen zowel actief als contemplatief gegeven. Maar hoe dan blijft de vraag ?

Een preek van MEISTER ECKHART, preek 28: Intravit Jesus in quoddam castellum (Jezus ging een zeker huis binnen) maakt het duidelijk. Actief en contemplatief horen bijeen. Eckhart blijkt een fan van Martha te zijn en vindt dat Martha veel verder en ouder is op de geestelijke weg dan Maria. Het gaat om leren "beminnen" en Martha leert door het leven zelf minnen. Een ding is nodig dat je 'een' wordt op de geestelijke weg. Leeg van werken kan niet en contemplatief leven is ook werken.

De cursus heeft de vorm van een geloofsgesprek. Wat zegt deze cursus over jouw geestelijke weg in je concrete leven ? Hoe ben jij in de wereld geworpen, actief of contemplatief en welke kant ligt boven? Het gaat om de geestelijke eenwording d.w.z. dat je binnenkant en buitenkant een worden: d.w.z. een mens uit een stuk.

Data: 11 okt, 8 nov, 13 dec, 10 jan, 14 febr en 14 mrt 2017.

Plaats: Groene Zaal, klooster Mariënhage, zie pagina 3.

Tijd: 14.00 - 16.00 uur.

Leiding: Theo van den Elzen.

Kosten: € 35 voor de hele cyclus over te maken op:

Rekeningnummer NL85 TRIO 0197655408 t.n.v. J. de Klerk, o.v.v. naam deelnemer en cursus.

Info/ opgave: voor 10 oktober door aanmelding via betaling of email: elzen 17@xs4all.nl of bij contante betaling aan het begin van de cursus

3b. Over de Regel van Augustinus

Vier maandagmiddagen in oktober en november

Augustinus heeft zijn Regel (Praeceptum) waarschijnlijk in 397 geschreven nadat hij bisschop was geworden en zijn ideale gemeenschapsvorm scheuren begon te tonen. In de Regel concentreert Augustinus zich op de hoofdzaken en hanteert hij een menselijke maat. De Regel kent -zeker voor die tijd- een hoog democratisch gehalte. De kerngedachte is dat de mensen samen een gemeenschap vormen, *een van ziel en van hart op weg naar God*. Dat is realistisch en idealistisch tegelijk. Pas wanneer we uit liefde voor God handelen, kunnen we God ontmoeten in onze naaste. Na een kennismaking met Augustinus en de Orde der Augustijnen wordt de Regel per hoofdstuk doorgenomen en (zo mogelijk met citaten van Augustinus zelf) toegelicht. Belangrijke begrippen zijn gemeenschapszin, nederigheid, liefde voor de naaste. De "Regel van de liefde" lijkt wel geschreven te zijn voor onze woon-en leefgemeenschappen, gezinssituaties of collegiale omgang met elkaar.

Data: 3 okt, 17 okt, 31 okt en 14 nov 2016

Plaats: Groene Zaal, klooster Mariënhage, zie pagina 3.

Tijd: 14.00-16.00 uur

Leiding: Wim Sleddens en Ingrid van Neer-Bruggink

Kosten: € 6 per keer of € 20 voor de hele cyclus

Info: bibliotheek@augustinus.nl; ingridcascia@gmail.com

Opgave voor 1 oktober 2016 door betaling van € 20 op rekeningnummer: NL85 TRIO 0197655408 t.n.v. J. de Klerk, o.v.v. naam deelnemer en cursus.

3c. Leerhuis over de contra-reformatie

Twee maandagavonden in oktober.

Na de acht voordrachten over Luther en de Reformatie is het voor de volledigheid wenselijk om ook de reactie van de katholieke kerk na te gaan. Door het protestantisme is de roep om hervorming sterker geworden, wat tenslotte resulteerde in het Concilie van Trente (1545-1563, met enkele onderbrekingen). Vooral op het terrein van kerkorde, liturgie en onderwijs is er orde op zake gesteld, maar dat heeft ook geleid tot verstarring en dogmatisering. Van een echte vernieuwing is geen sprake.

Het is belangrijk kennis te nemen van de zgn. Contra-Reformatie om de toestand en de spanningen in de huidige katholieke kerk beter te begrijpen.

Data: 17 en 24 oktober.

Plaats: Groene Zaal, klooster Mariënhage, zie pagina 3.

Tijd: 19.30-21.30 uur.

Leiding: Martien van den Nieuwenhuizen, augustijn.

Kosten: 6 euro per keer of 10 euro voor de hele cyclus.

Informatie bij pater van den Nieuwenhuizen, m.vdnieuw@gmail.com.

tel: 040-2449515.

Opgave voor 15 oktober door betaling op rekeningnummer: NL85 TRIO 0197655408 t.n.v. J. de Klerk, o.v.v. naam deelnemer en cursus

3d. Cursus islam

6 dinsdagavonden in najaar

De islam is de sterkst groeiende godsdienst die ook in Nederland steeds manifester aanwezig is. Niet alleen de vele brandhaarden op de wereld waarbij de islam in negatieve zin betrokken is, maar ook het feit dat de islam in het geseclariseerde Nederland steeds meer een plek opeist in het openbare leven maken dat wij niet goed raad weten met deze godsdienst. Immers godsdienst is in de westerse cultuur een privé aangelegenheid geworden. En het vele negatieve wat gebeurt in naam van de islam leidt er toe dat godsdienst en islam vooral in toenemende mate gezien wordt als bron van alle ellende. Wie vanuit zijn eigen cultuur en overtuiging dat wat anders is alleen maar ontkent en bestrijdt, zal dat die andere overtuiging steeds meer tegenover zich vinden.

Gedurende zes bijeenkomsten zullen we op zoek gaan naar wat de moslim beweegt. Elkaar leren verstaan zal mogelijk niet alle (voor)oordelen wegnemen. Maar het kan wel bruggen slaan. De bedoeling van deze cursus is dan ook een brug te slaan door de islam te bekijken vanuit zijn oorsprong en in zijn historische ontwikkeling. “De islam ontsluit”. Een brug verbindt terwijl beide oevers “gescheiden” blijven.

Data: 1 nov, 8 nov, 15 nov, 29 nov, 6 dec en 13 dec 2016

Plaats: Groen Zaal, klooster Mariënhage, zie pagina 3.

Tijd: 19.30 - 21.15 uur.

Leiding: Ari v.d. Zon, docent levensbeschouwing en oud-rector Carolus Borromeus College Helmond.

Kosten: € 35 voor de hele cursus over te maken op

rekeningnummer: NL85 TRIO 0197655408 t.n.v. J. de Klerk, o.v.v. deelnemer en cursus.

Info/opgave: Jacques de Klerk tel.040-2112137

3e. Spiritueel Autobiografisch Schrijven:

ZOEKTOCHT naar het VERBORGEN VERLANGEN

7 maandagochtenden

Wie kent niet de ervaring dat er naast ons ‘gewone’ dagelijks leven iets wezenlijk anders in ons leeft? Een diepere laag, een onderstroom, een dragende kracht, ‘iets’ dat ons, tegen gebrokenheid, tegenslag en beschadiging in, beweegt en gaande houdt?

In haar boek: “De smaak van stilte -hoe ik bij mezelf ben gaan wonen” schrijft Bieke Vandekerckhove daarover: “Er kan veel kapotgemaakt worden in een mens. Zowat alles kan geschonden worden: je gezondheid, je zelfbeeld, je relaties, je dromen. Maar er is iets dat niet kapot te krijgen is. Ergens in de diepte is er iets dat niet geschonden kan worden, door niets of niemand. Ik vind verlangen een mooi woord om dit te benoemen, en je kunt uiteindelijk niet meer zeggen naar wat je verlangt. Het is verlangen tout court. Het is oningevuld. Het is open op alles en iedereen”.

Wij laten ons door het spirituele proces van Bieke en anderen inspireren om al schrijvend in onszelf op zoek te gaan: waar vinden we herkenning in ons eigen leven, waar worden we ten diepste geraakt? Zo komen we ons eigen verborgen Verlangen op het spoor, we groeien in besef, verwondering, eerbied en ontzag voor het grootse Mysterie waarvan we deel uitmaken. Ons

autobiografisch schrijven leidt tot zelfreflectie en bezinning op het eigen levensverhaal, het geeft inzicht in hoe we dat verhaal 'zelf maken'. Daardoor worden we meer open voor het Verlangen in de ziel, zijn we meer bereid het persoonlijke te overstijgen, en kunnen we steeds vaker met liefdevolle aandacht aanwezig zijn in het hier en nu.

De vorm van de cursus: aan de hand van een korte opdracht schrijven we thuis. Op de volgende bijeenkomst lezen we -als we dat willen of welk deel van de tekst we willen- aan elkaar voor. U bepaalt dat helemaal zelf, het is geen verplichting. De anderen luisteren vanuit een open spirituele houding en in liefdevolle aanvaarding van wat is.

Data: 7 nov, 21 nov, 5 dec, 19 dec, 9 jan, 23 jan en 6 febr. 2017

Plaats: Groene Zaal, klooster Mariënhage , zie pagina 3.

Tijd: 10.00 - 12.00 uur.

Leiding: Paulien Schaminee, spiritueel begeleider.

Kosten: € 45 voor hele cursus; over te maken op rekeningnummer: NL85 TRIO 0197655408 t.n.v. J. de Klerk, o.v.v. naam deelnemer en cursus.

Info/opgave: paulienschaminee@gmail.com of tel. 040-2046768.

Maximum aantal deelnemers 7. De cursus is open voor elke spirituele stroming.

3f. In gesprek met Augustinus

Vier maandagmiddagen in januari

In de Paasweek van 407 heeft Augustinus als bisschop *de eerste brief van de Apostel Johannes* uitgelegd voor de leden van de geloofsgemeenschap die in de Paasnacht gedoopt waren. Hij vindt deze brief heel mooi over de medemens, want hij gaat helemaal over de broederliefde, en daar zou ik wel over willen blijven praten, zegt hij enkele keren.

In zijn uitleg zien we de eenheid groeien tussen de liefde tot God en tot de medemens helemaal. Wie God bemint, bemint ook de medemens, zegt Augustinus, en wie de medemens bemint, kan niet anders dan van de liefde houden. En wie van de liefde houdt, houdt van God.

Data: 2017: 2, 9, 16 en 23 januari.

Plaats: Groene Zaal, klooster Mariënhage, zie pagina 3.

Tijd: 14.00 - 16.00 uur.

Leiding: Wim Sleddens, augustijn.

Opgave en kosten: € 6 per keer of € 20 voor de hele cyclus over te maken op: rekeningnummer: NL85 TRIO 0197655408 t.n.v. J. de Klerk, o.v.v. naam deelnemer en cursus.

Informatie bij wsleddens@hotmail.com, tel.040-2449515

3g. cursus Humanisme

6 dinsdagavonden in voorjaar

Humanisme

Is ieder mens een humanist omdat hij mens is? Mens zijn is zeker een kernopdracht van het humanisme. Maar wat houdt dat in? Het humanisme kent een lange geschiedenis en doet zich gelden bij de discussie over alle thema's die het moderne persoonlijke en maatschappelijke bestaan betreffen. Ook het humanisme kent meerdere gezichten. Bestaat er ook zo iets als een humanistische overlevering zoals er ook godsdienstige en religieuze overleveringen bestaan? Kan er überhaupt wel gesproken worden van hét humanisme? Tijdens de bijeenkomsten zullen we het humanisme als levensbeschouwing nader verkennen zowel aan de hand van belangrijke figuren als belangrijke thema's binnen het humanisme.

Data: 14 febr, 21 febr, 7 mrt, 14 mrt, 21 mrt en 28 maart 2017

Plaats: Groene Zaal, klooster Mariënhage, zie pagina 3.

Tijd: 19.30-21.15 uur.

Leiding: Ari v.d. Zon, docent levensbeschouwing en oud- rector Carolus Borromeus College Helmond.

Kosten: 35 euro voor de hele cursus; over te maken op rekeningnummer: NL85 TRIO 0197655408 t.n.v. J.de Klerk, o.v.v. naam deelnemer en cursus.

Info/opgave: Jacques de Klerk tel. 040-2112137

4. Meditatie vanuit de Christelijke traditie

Elke woensdagavond, uitgezonderd juli en augustus

Meditatie is het gebed van stilte en luisteren. In de christelijke traditie ook wel het contemplatieve gebed genoemd of het gebed van het hart. We vinden deze vorm van bidden in de Bijbel, bij de woestijnvaders, bij mystici. Meditatie is een vorm van bidden, die beoefend wordt naast de gebruikelijke gebedsvormen. Het is verankerd in een christelijke levenswijze. De benedictijn John Main (1926-1982) heeft deze meditatie opnieuw onder de aandacht gebracht. (zie: www.wccm.nl).

John Main beveelt aan om twee keer per dag 20-30 minuten te **mediteren**. Tijdens deze meditatie wordt als een mantra voortdurend een woord of gebed uit de christelijke traditie herhaald. Deze is dus een eenvoudige weg, maar zo moeilijk om in de praktijk te brengen gedurende lange tijd. Daarom beveelt hij aan om wekelijks in een groep bij elkaar te komen en samen te mediteren.

De groepsbijeenkomsten zijn bedoeld ter ondersteuning en bemoediging van de dagelijkse meditatie. Tijdens deze bijeenkomst wordt meestal eerst een stukje gelezen uit de traditie van de christelijke meditatie, waarna de stille meditatie volgt. Na de meditatie wordt de bijeenkomst met een kort gebed en/of een gezamenlijk Onze Vader afgesloten. De eerste woensdag van de maand is er gelegenheid een uurtje na te blijven om elkaar te ontmoeten en ervaringen uit te wisselen.

Plaats: huiskapel klooster Mariënhage

Tijd: iedere woensdagavond van 18.45 - 19.45 uur, uitgezonderd de maanden juli en augustus. (18.55 sluit de poort, dus tijdig aanwezig)

Begeleiding: Jan van der Sommen, tel. 0492-664841 en Dora Kruijer, tel. 040-2118462. Geen kosten.

Aanmelding: Jan van der Sommen, janvandersommen@wccm.nl

5. Film en spiritualiteit

Elke derde woensdag van de maand

We bekijken films die zowel artistieke als levensbeschouwelijke diepgang hebben. Voorafgaand aan de films worden enkele thema's aangegeven.

Na afloop is er gelegenheid om samen in gesprek te komen over de film.

Ook is er een dag van de spirituele film gepland. Dan zullen twee films worden getoond met een gezamenlijke maaltijd tussendoor.

De data staan vast. De filmkeuze is onder voorbehoud.

Programma:

19 oktober: Youth (van regisseur La grande Bellezza)

16 november: Human (filmduur 192 min aanvang 19.00h en 2 pauzes)

21 december: Le fils de l'autre (joods palestijnse problematiek)

18 januari: Spotlight (beste film 2016, misbruik kerk Boston)

15 februari: Marie Heurtin (non helpt doofstom-blind meisje)

15 maart: De Helleveeg (met onze paterskerk en het oude Aug)

De dag van de spirituele film is op zondag 5 maart 2017

Plaats: Groene Zaal klooster Mariënhage, zie pagina 3.

Tijd: 19.30 - 22.00 uur, afhankelijk van de filmduur.

Kosten: € 5,- inclusief koffie, thee en frisdrank.

Contact: Jacques de Klerk , ideklerk1946@gmail.com tel: (040)2112137

ONTMOETINGSGROEPEN

6. Vrouw en geloof

Eens in de drie weken komen we met een groep vrouwen bij elkaar om in gesprek te gaan over onderwerpen op het gebied van levensbeschouwing en samenleving. Een keer in de zes weken bespreken we met elkaar een boek op dit gebied. Deze bijeenkomsten staan onder leiding van Dorien Sijm (theologe). Voor het komende seizoen moeten we hiervoor nog een keuze maken.

De andere bijeenkomsten ook om de zes weken, worden door een van de deelnemers voorbereid. Hoewel de groep al lange tijd samenkomt, staat ze open voor enthousiaste vrouwen die mee willen doen.

Data: 2016: 8, 22 sept, 13 okt, 3, 24 nov, 15 dec .

2017: 12 jan, 2 febr, 2 mrt, 23 mrt en 13 apr.

Plaats: Groene Zaal, klooster Mariënhage, zie pagina 3.

Tijd: donderdagochtend van 10.00 - 12.00 uur.

Kosten: € 30 te voldoen op rekeningnummer: NL54 INGB 0001333477

t.n.v. A.D.M. Kleene

Contactpersoon: Wies Kleene tel.040-2218089; email:

w.kleene@planet.nl

6a. MEDITATIEGROEP:

Data: 2016: 8 sept, 13 okt, 10 nov, 8dec.

2017: 12jan, 9 febr, 9 mrt en 13 april.

Plaats: Huis Kapel.

Tijd: 19.00-21.30

Contactpersoon: Wies Kleene tel.040-2218089 email: w.kleene@planet.nl

7. Familia Augustiniana Nederland

Deze landelijke vereniging, afgekort FAN, bestaat uit lokale familiagroepen die ieder verbonden zijn aan een augustijns centrum. De familiagroepen verschillen van elkaar, maar elke groep leest en bespreekt inspirerende teksten van Augustinus. Onze voorkeur voor Augustinus en onze contacten met de augustijnen hangt samen met het willen leven vanuit de augustijnse spiritualiteit. Rondom Mariënhage zijn twee laagdrempelige familiagroepen actief.

Data: eenmaal per maand op de vrijdagavond (groep Mariënhage - Augustijns Instituut). Plaats: groene zaal.

eenmaal per maand op de woensdagavond (voorlopig) (groep Mariënhage - Augustijnenkerk). Plaats: kamer achter de portiersloge.

Kosten: - (aankoop boek)

Contactpersonen: Augustijns Instituut : Hans van Reisen tel. 040 - 2463014, Ingrid van Neer-Bruggink, tel. 040-2441896 (Bibliotheek): vanaf september 18.00 uur;

Augustijnenkerk: Wim Sleddens, tel. 040- 2449515 .

Zie <http://www.augustijnen.nl/C75-FAN.html>

8. Franciscaanse Spiritualiteit.

Eerste donderdagavond van de maand

Franciscus van Assisi (1182-1226) is een heilige, die velen tot op de dag van vandaag iets te zeggen heeft. Komende uit een rijke familie heeft hij na lang zoeken de weg gekozen van eenvoud, vrede, broederschap in verbondenheid met God en zijn schepping. Er zijn prachtige verhalen over hem bekend. Om zijn gedachtegoed, dat uiterst actueel blijkt te zijn, levend te houden zijn er maandelijkse bijeenkomsten voor mensen die zich door zijn levenswijze willen laten inspireren. De bijeenkomsten beginnen om 18.30 uur met een viering met een franciscaans thema in de huiskapel van het augustijnenklooster. Daarna is er een gezamenlijke maaltijd in de Groene Zaal van Mariënhage, waar ieder zijn meegebracht

voedsel deelt met de anderen. Na de maaltijd is er een nazit tot 21.00 uur

Data: 2016: 1 sept, 6 okt, 3 nov en 1 dec.

2017: 5 jan, 2 febr, 2 mrt en 6 april.

Plaats: Huiskapel en Groene Zaal, Tijd: 18.30-21.00 uur

Kosten: € 1 voor koffie/thee.

Info/contact: Rian van den Brand, rianvdbrand@kpnplanet.nl

tel. 06-30447084 of 040-2116221 en

Yvonne Klunder, ye.klunder@online.nl tel. 06-57752611

9. Leesgroep Speling/Luistergroep Psalmen

Leesgroep: Het bekende spirituele tijdschrift Speling is er in geslaagd om op veel plaatsen in Nederland gespreksgroepen te organiseren, die samen het nieuw verschenen nummer bespreken.

Er worden ook handreikingen gegeven om de gesprekken te vergemakkelijken. Ook bij ons is een groep gevormd en met veel genoeg bespreken wij het verschenen nummer.

Iedereen is van harte welkom in de groene zaal maandagmiddag: 14.00 uur.

Contactpersoon: Dolf van der Linden, tel. 040 -2449515.

Luistergroep: Enkele jaren geleden heeft de bekende theoloog in Nijmegen Kees Waaijman een cursus verzorgd over de mystiek in de Psalmen. De cursus boeide honderden belangstellenden.

Van deze cursus zijn uitstekende geluidsopnamen gemaakt van zeer goede kwaliteit.

Wij willen deze cursus op geluidsbanden dus laten horen.

Iedereen is van harte welkom in de groene zaal s middags om 14.00 uur.

Contactpersoon en Informatie: Dolf van der Linden 040-244951

10. Op pelgrimspad :

Stiltewandeling met mystieke momenten in de natuur

Elke eerste vrijdagmiddag van de maand: 14.00 - 16.30 uur.

Mystiek is de eenheidservaring met de werkelijkheid. Ook in de geschapen werkelijkheid in Gods vrije natuur is God te vinden. In de inleiding gaan we uit van mystieke teksten van Dag Hammarskjöld (1905-1961), Eizo Ryokan (zenmeester 1758-1831) en Franciscus van Assisi (1182-1226).

Plaats: Kerkwijkcentrum Tongelre, 't Hofke 153, 5641 AK Eindhoven (huis links naast Martinuskerk).

Aanvang: 14.00 uur:

Koffie/thee; inleiding: wat is mystiek en verloop van de wandeling en meditatieve tekst en meditatie.

14.30-15.30 uur: Stiltewandeling door Groendomein Wasven: start
Beukenlaantje, 't Hofke.

15.30-16.30 uur: Nagesprek in kerkwijkcentrum Tongelre.

Data: 2016: 2 sept, 7 okt, 4 nov en 2 dec.

2017: 6 jan, 3 febr, 3 mrt, 7 april, 5 mei en 2 juni.

Begeleiding: Theo van den Elzen, pastoraal theoloog

Kosten: consumpties

Info/opgave: Ruud Aalders, apraalders@onsneteindhoven.nl tel.040 - 2448611 of Theo van den Elzen, elzen17@xs4all.nl

11. JONGERENGROEP

De jongerengroep bestaat momenteel uit negen personen tussen de leeftijd van twintig plus tot 40 plus. Wij komen regelmatig bij elkaar om te praten over ons geloof en over hoe wij in het leven staan. We bereiden samen vieringen voor in verband met Kerstmis, Pasen en Pinksteren, lezen artikelen en schrijven ook zelf stukken voor de Kerkkrant. De zomervakantie luiden we in met een eigen viering en een feestje. Heb jij interesse om mee doen? Mail dan joost.koopmans@online.nl

Werkgroep “Bezinning en spiritualiteit”

Theo van den Elzen coördinator: elzen17@xs4all.nl
Wies Kleene secretaris/publiciteit; w.kleene@planet.nl
Jacques de Klerk penningmeester: jdeklerk1946@gmail.com
Joost Koopmans rector Augustijnenkerk: joost.koopmans@online.nl
Dolf van der Linden augustijn: dolfvanderlinden58@gmail.com
Ineke Snel voorzitter: ineke.snel@dozy.nl

Eindhoven juli 2016